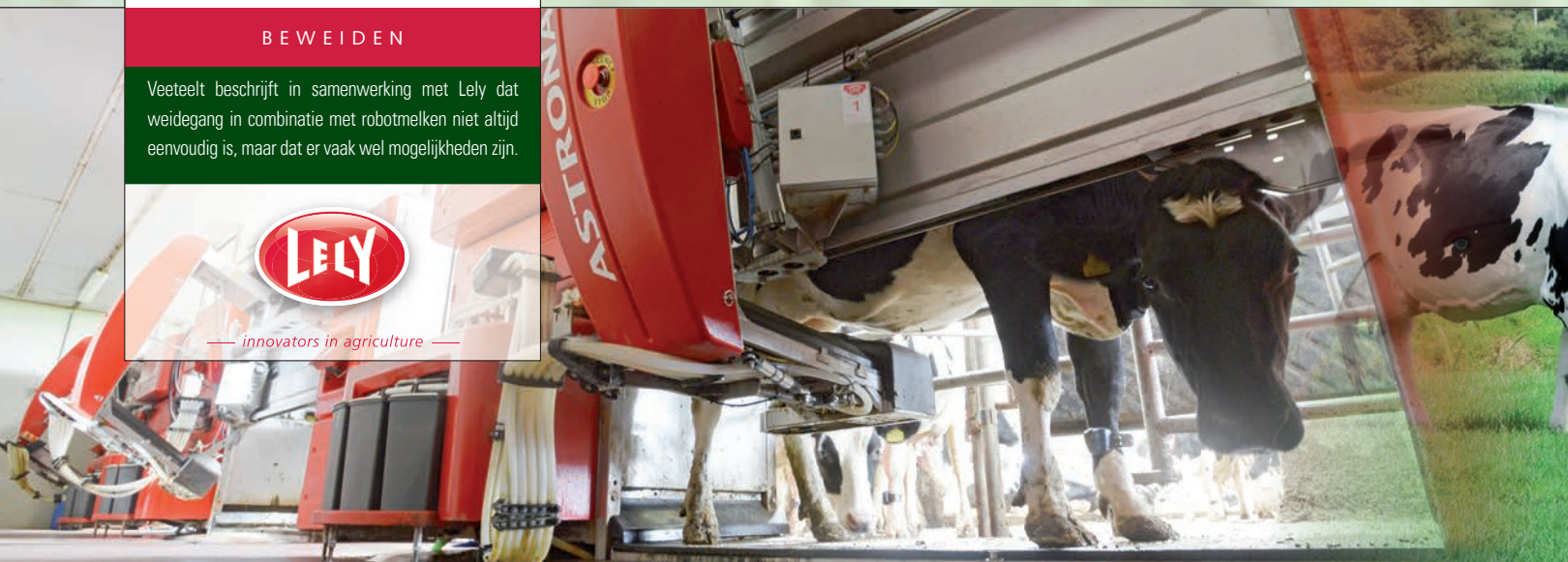

BEWEIDEN

Veeteelt beschrijft in samenwerking met Lely dat weidegang in combinatie met robotmelken niet altijd eenvoudig is, maar dat er vaak wel mogelijkheden zijn.

— innovators in agriculture —

Maatschap Van der Veen combineert melkrobot en weidegang sinds 2010

Weidegang past goed in economische bedrijfsvoering

In de bedrijfsvoering van Henk en Wiebe van der Veen uit het Friese Augsbuurt staan lage voerkosten en gemakkelijk werken voorop. Robotmelken past daarbij, weidegang ook.

Het kavelpad achter de stal loopt in enkele vertakkingen door naar de achterste graslandpercelen van de huiskavel, op vier- à vijfhonderd meter van de stal. Dit verharde pad speelt een belangrijke rol in de strategie van de gebroeders Van der Veen om robotmelken te combineren met weidegang.

Als de koeien 's morgens buiten komen, moeten ze via het kavelpad naar de achterkant van het blok grasland lopen waar ze op dat moment weiden. 'Daarmee voorkomen we dat ze de hele dag in de buurt van de stal blijven en het gras vertrappen', legt Henk van der Veen uit. Als de laatste koe naar buiten is, sluit hij het pad af voor het vee, om het trekverkeer weer de ruimte te geven.

Eenmaal in het grasland, zoeken de koeien weidend hun weg naar voren. 'Als ze gemolken willen worden, kunnen ze binnendoor via de voorkant van het perceel heen en weer naar de stal. Ze kunnen naar binnen via een eenrichtingshek. En als ze weer naar buiten willen, moeten ze door de melkrobot.'

Henk van der Veen: 'Met standweiden zijn er minder wisselingen in grasaanbod'

Henk van der Veen (42) heeft samen met zijn broer Wiebe (45) een melkveebedrijf in het Friese Augsbuurt (bij Kollum). Ze laten hun 200 koeien melken door drie Lely-melkrobots. Het bedrijf heeft 95 hectare grasland, waarvan een groot deel (65 hectare) direct rondom het bedrijf ligt. De veehouders passen overdag standweiden toe op een huiskavel van 50 hectare.

Een strak ritme en regelmaat in het voeraanbod bepalen het succes van weiden bij robotmelken, is hun ervaring. De

beweidingstijd stellen de veehouders in via de selectiepoort van de melkrobot. 's Morgens stuurt de poort de koeien naar de uitgang, 's avonds houdt deze ze binnen.

Regelmaat in het grasaanbod

Volgens de broers is een continu aanbod van weidegras heel belangrijk. Daarom kiezen ze voor standweiden, waarbij de koeien ongeveer drie weken op een blok van 15 tot 20 hectare lopen. Henk: 'Als het grasaanbod te veel wisselt, blijven de koeien in de wei als er veel staat, en blijven ze bij de stal als het grasaanbod te genvalt. Met standweiden zijn er minder wisselingen, het enige nadeel is dat je minder graslandopbrengst hebt.'

De koeien krijgen krachtvoer via de melkrobot. De veehouders voeren 's middags kuilgras en mais bij. In de tweede helft van het seizoen vullen ze ook aan met vers gras op stal. 'Dat doen we om de voederwaarde van het najaarsgras optimaal te benutten.'

Het aantal melkingen per koe is 's zomers iets lager dan in winter: 2,6 tegen gemiddeld 2,8 à 2,9 maal per dag. Dat gaat niet ten koste van de productie, zegt Henk. Het rollend jaargemiddelde van de veestapel ligt momenteel op 8.213 kg met 4,52% vet en 3,60% eiwit. Op het moment dat de broers in 2010 be-

gonnen met robotmelken, was de capaciteit met drie robots royaal voor de 150 koeien destijds. Inmiddels is de veestapel gegroeid naar 200 koeien en komen de grenzen van de capaciteit in zicht.

Momenteel wordt een van de robotboxen verplaatst om het koeieverkeer te optimaliseren. De komende jaren willen de gebroeders Van der Veen de veestapel verder uitbreiden. Waarschijnlijk komt er dan nog een robot bij.

Wat zeker niet verandert, is de weidegang. De combinatie weidegang en automatisch melken is voor Henk geen punt van discussie. 'We willen op een eenvoudige en economische manier produce-

dige, met lage voerkosten en een optimale benutting van de arbeid. Weidegang past daar goed bij.'

Weidegang bespaart ook tijd

'Natuurlijk, je hebt in de zomer extra werk door weidegang', vervolgt Henk. 'Af en toe moet je een draad verzetten en elke middag moet je een aantal koeien ophalen. Maar op stal moet je ook attentiekoeien naar de robot brengen. Weidegang bespaart ook tijd. We hoeven 's zomers maar één keer daags de boxen schoon te maken, in plaats van twee

keer. En we hoeven maar één keer een wagen voer te laden, in plaats van twee keer. Als je de koeien laat weiden, halen ze zelf het voer op.'

De broers hebben altijd geweid en dat willen ze blijven doen. 'Ik vind het mooi om koeien in het land te zien lopen', zegt Henk van der Veen. 'Ik denk ook dat het belangrijk is voor het imago. Ik zeg niet dat koeien slechter af zijn in een moderne stal, maar je krijgt het niet uitgelegd aan de burgers en de politiek. Als iedereen zijn koeien binnenhoudt, is het snel gedaan met de groeimogelijkheden.'

Randvoorwaarden voor succesvol weiden en robotmelken

Als eerste producent van melkrobots heeft Lely zich eind 2014 aangesloten bij het Convenant Weidegang. 'Wij willen daarmee uitspreken dat we achter weidegang staan', zegt Gerrit Meulenaar, farm management support specialist bij Lely Nederland. 'Dat betekent niet dat veehouders van ons weidegang moeten toepassen. Maar we voelen wel een verantwoordelijkheid voor veehouders die hiervoor kiezen. Wij willen hun de beste oplossingen kunnen geven, zodat ze optimaal weidegang kunnen toepassen in hun situatie.'

Lely werkt aan richtlijnen voor succesvol beweiden met automatisch melken en wil een adviserende rol spelen. 'Er is geen pasklaar recept,' aldus Meulenaar, 'want de situatie is op elk bedrijf anders. Met deze richtlijnen willen we wel praktische handvatten bieden, een checklist die elke veehouder zelf kan gebruiken bij zijn afwegingen.'

De volgende randvoorwaarden zijn volgens Lely belangrijk voor succesvol beweiden in combinatie met melkrobots:

Gerrit Meulenaar: 'We willen de beste oplossing geven voor optimale weidegang'

1. Hectares te beweiden oppervlakte en de verkaveling bepalen de mogelijkheden

Vrijwel elk robotbedrijf heeft mogelijkheden voor beweiding. De verkaveling en andere bedrijfskenmerken bepalen op welke manier.

2. Voeding en drinkwater stimuleren loop- en weidegedrag

Smakelijk voer in de stal stimuleert de loop naar de robot. Dat kan krachtvoer zijn, maar ook bijvoeding aan het voerhek. De opname van weidegras kan gestuurd worden met het voeraanbod op

stal. Ook een drinkpunt in de looproute kan het koeieverkeer stimuleren.

3. Vast ritme is belangrijk

Verse koeien weten de weg naar de melkrobot meestal wel te vinden. Oudmelkte dieren hebben minder drang. Ze hebben een vast ritme nodig. Een constant gras-aanbod in de wei en een vaste voerroutine in de stal helpen daarbij.

4. Separatietechniek is ondersteunend

Techniek is ondersteunend. In sommige gevallen volstaat het om gewoon de deur open te zetten, bijvoorbeeld als de weide vlak achter de stal ligt en er relatief weinig uren geweid wordt. Vaak kunnen de koeien via de robot naar de weide gestuurd worden of wordt er gebruikgemaakt van een beweidingspoort.

5. Looplijnen optimaliseren

De looplijnen van en naar de stal moeten zo zijn afgestemd dat koeien vlot naar buiten kunnen en ook gemakkelijk terug kunnen keren als ze gemolken willen worden. Ook binnen de stal is routing belangrijk, om de capaciteit van de robot optimaal te benutten.